

عنوان مقاله:

تحلیل بعدیت و مدل سازی ساختار توانایی های شناختی به روش نظریه سوال-پاسخ چند بعدی و مبتنی بر شاخص های وابستگی موضعی

محل انتشار:

فصلنامه اندازه گیری تربیتی، دوره 8، شماره 32 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 57

نویسندگان:

محسن یزدان فر - دانشجوی دکتری روان شناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

منیجه شهنی ییلاق - استاد روان شناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز

علیرضا حاجی یخچالی - استادیار روان شناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز

سیروس عالی پور بیرگانی - دانشیار روان شناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز

خلاصه مقاله:

تحلیل بعدیت (dimensionality analysis) یا مشخص کردن تعداد خصیصه های مکنون زیربنایی تاثیر گذار بر داده های حاصل از اجرای یک مقیاس یا آزمون و بررسی فرضیه های استقلال موضعی (local independence) و یکنوایی (monotonicity)، از پیش فرض های مهم اعمال یک مدل سوال-پاسخ بر مجموعه ای از داده ها می باشند. در این پژوهش، پس از توضیح مختصر شاخص های وابستگی موضعی (local dependence) و مدل های آن، به منظور مدل سازی ساختار توانایی های شناختی بر اساس داده های حاصل از اجرای مقیاس سنجش توانایی های شناختی روی یک نمونه 1105 نفری از دانش آموزان پایه نهم تحصیلی شهر اهواز که به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای نسبتی انتخاب شده بودند، پس از بررسی فرضیه استقلال موضعی از طریق شاخص های وابستگی موضعی، فرضیه یکنوایی و برآورد پارامترهای دو مدل تک بعدی و دو بعدی و مقایسه آن ها باهم، بعدیت ساختار توانایی های شناختی مشخص شد. نتایج نشان داد مدل وابستگی های مشاهده شده بین سوال ها، مدل وابستگی موضعی اساسی می باشد و مقایسه شاخص های برازش مدل های تک بعدی و دوبعدی پاسخ مدرج (graded response) سیم جیما (Samejima) با داده ها نشان داد که مدل دو بعدی نسبت به مدل تک بعدی از برازش بهتری با داده ها برخوردار می باشد. در ادامه از طریق به کار گیری مفهوم بعدیت فضای عاملی، نوعی مقایسه بین دو نظریه کلاسیک آزمون (CTT) و نظریه سوال-پاسخ چند بعدی (MIRT) ایجاد و نوعی همگرایی در نتایج به دست آمد. نتایج نشان داد که شاخص های برازش نظریه کلاسیک به تنهایی قادر به مشخص کردن ساختار توانایی های شناختی نمی باشند و روش های مبتنی بر نظریه سوال-پاسخ در این زمینه می توانند راهگشا باشند. نتایج تحلیل بعدیت نشان داد که ساختار توانایی های شناختی دو بعدی است؛ بعد اول شناخت غیر اجتماعی و بعد دوم شناخت اجتماعی نام گذاری و مشاهده شد این نتایج با نتایج موجود در حوزه علوم عصب شناختی همگرایی دارد.

کلمات کلیدی:

بعدیت، بعدیت فضای عاملی، نظریه سوال-پاسخ چند بعدی، شاخص های وابستگی موضعی، توانایی های شناختی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/896593>

